

**Informacija o zaključenju Ugovora o garanciji za kreditni aranžman između
Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD (CGES) i Evropske banke za obnovu i
razvoj (EBRD), za potrebe finansiranja projekta izgradnje 400/110 kV TS Brezna, u
iznosu od 28 miliona eura**

Crnogorski elektroprenosni sistem AD Podgorica (CGES) je u prethodnom periodu pregovarao sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD), u cilju zaključivanja Ugovora o kreditu za finansiranje Projekta izgradnje druge faze trafostanice Brezna, 400/110 kV. Naime, radi se o nastavku već izgrađene prve faze projekta, odnosno trafostanice 110/35 Kv.

U skladu sa Zakonom o Budžetu Crne Gore za 2024. godinu („Službeni list CG broj 124/23), predviđeno je da Država u 2024. godini može izdati garanciju za kreditni aranžman između CGES- a i EBRD-a, a za potrebe finansiranja izgradnje 400/110 kV TS Brezna, u iznosu do 30 miliona eura.

Na zahtjev CGES-a, Ministarstvo energetike i rudarstva je pokrenulo dalju proceduru u cilju realizacije pomenutog projekta i izdavanja državne garancije.

CGES je akcionarsko društvo u većinskom državnom vlasništvu u čijoj nadležnosti je održavanje, razvoj i eksploatacija elemenata elektroprenosnog sistema koga čine dalekovodi i trafostanice naponskih nivoa 400 kV, 220 kV i 110 kV. Stvaranjem uslova za kvalitetno funkcionisanje dalekovoda i trafostanica, CGES stvara preduslove na putu realizacije osnovne djelatnosti, tj. obezbjeđuje da se električna energija prenese do potrošača.

U cilju unapređenja elektroenergetske prenosne infrastrukture ukazala se potreba za izgradnjom druge faze trafostanice Brezna odnosno izgradnje trafostanice 400/110 kV za čiju realizaciju je bilo potrebno obezbijediti značajna finansijska sredstva. Navedena sredstva će se obezbijediti kroz kreditni aranžman između CGES AD i EBRD uz izdavanje državne garancije.

U vezi sa tim, Ministarstvo energetike i rudarstva je podnijelo Agenciji za zaštitu konkurencije obrazac-Prijavu za državnu pomoć u cilju ocjene usklađenosti izdavanja državne garancije sa Zakonom o kontroli državne pomoći. Agencija za zaštitu konkurencije je donijela Rješenje broj: 01-430/24- 292/3 od 04.06.2024. godine kojim je ocijenjeno da izdavanje predmetne državne garancije ne predstavlja državnu pomoć.

Realizacija ovog projekta prvenstveno je od značaja za ostvarivanje javnog interesa koje je kroz Zakon o energetici prepoznato, između ostalog, i kroz proizvodnju električne energije, a posebno proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora. Naime, ovaj projekat je ocijenjen kao ključan za integraciju značajnog broja obnovljivih izvora električne energije koji se priključuju na trafostanicu Brezna, čime se stvaraju pretpostavke za dalji razvoj zelene tranzicije u Crnoj Gori.

Izgradnja predmetne trafostanice planirana je do kraja 2028. godine. Vrijednost navedenog projekta procijenjena je na oko 36 miliona eura, od čega će se 28 miliona eura obezbijediti iz kredita sa EBRD bankom, 7 miliona iz granta WBIF-a (Investicioni fond za Zapadni Balkan), dok će preostala sredstva u iznosu do 1 milion eura biti obezbijeđena iz sopstvenih sredstava kompanije i to za potrebe eksproprijacije, plaćanja taksi, naknada i drugih obaveza u skladu sa zakonom.

CGES je u prethodnom periodu u pregovorima sa EBRD-om dogovorio uslove kreditiranja izgradnje druge faze trafostanice Brezna i isti su usvojeni od strane Odbora direktora CGES-

a. Odbor direktora je Odlukom, broj 100-D/24-1540/11, od 17.06.2024. godine, utvrdio predlog Ugovora o kreditu i tom prilikom ovlastio Izvršnog direktora da potpiše Ugovor o kreditu.

Ugovoreni uslovi kreditnog aranžmana između CGES i EBRD banke, podrazumijevaju vrijednost kredita u iznosu od 28 miliona eura, sa rokom otplate od 10 godina, uključujući grejs period od dvije godine, uz polugodišnju otplatu. Kamatna stopa je varijabilna, sastoji od šestomjesečnog EURIBORA i margine od 1%, uz opciju fiksiranja kamatne stope na zahtjev CGES-a u skladu sa uslovima Ugovora o kreditu. Rok raspoloživosti kreditnih sredstava je 5 godine od datuma stupanja na snagu Ugovora. Ostali troškovi finansiranja, u skladu sa Standardnim uslovima EBRD banke, podrazumijevaju: naknadu za obradu kredita (front and commission) u iznosu od 1% od ugovorenog iznosa, koja će biti plaćena u roku od sedam dana od dana stupanja na snagu Ugovora, naknadu za prijevremenu otplatu od 0,125% od iznosa koji se prijevremeno otplaćuje, naknadu za otkazivanje 0,125% od iznosa koji se otkazuje, naknadu na nepovučena sredstva (commitment charge), u visini od 0,5% godišnje.

Sredstva iz navedenog kreditnog aranžmana bi se povlačila shodno dinamici realizacije projekta, pri čemu minimalan iznos povlačenja sredstava iznosi 0,5 miliona eura, dok je maksimalan broj povlačenja 28 tanši.

Dodatno, u cilju koordinacije, upravljanja, praćenja i evaluacije svih aspekata implementacije Projekta, uključujući nabavku dobara, radova i usluga za Projekat, CGES, kao Zajmoprimac, će formirati, i u svakom trenutku tokom izvođenja Projekta upravljati Jedinicom za implementaciju projekta (PIU) sa adekvatnim resursima i odgovarajućim kvalifikovanim osobljem.

Uslov za zaključenje Ugovora o kreditu je izdavanje državne garancije. Predmetnom garancijom predviđeno je da garant bezuslovno garantuje, kao primarni dužnik, ne samo kao jemac, pravovremeno i tačno plaćanje obaveza u skladu sa Ugovorom o kreditu, kao i tačno izvršenje svih drugih obaveza zajmoprimca, kako je definisano Ugovorom o kreditu.

Napominjemo da je shodno članu 6.02(b) Ugovora o kreditu i članu 3.02 Ugovora o garanciji, a u skladu sa članom 9.03(b) Standardnih uslova banke, neophodno je da u ime garanta, odnosno Vlade Crne Gore, Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore izda Pravno mišljenje na Ugovor o garanciji.

U cilju potvrde da je CGES kreditno sposoban da redovno otplaćuje svoje obaveze po osnovu ovog kreditnog aranžmana, dostavljeni su Izvještaji o finansijskom poslovanju, odnosno bilansi uspjeha i bilansi stanja za posljednje dvije poslovne godine, kao i procjene prihoda i rashoda za naredni trogodišnji period.

U dostavljenim Izvještajima navodi se da CGES posluje pozitivno, sa neto sveobuhvatnim rezultatom u iznosu od 35,72 miliona eura na kraju 2023. godine, odnosno 20,27 miliona eura na kraju 2022. godine. Rezultat iz redovnog poslovanja prije oporezivanja na kraju 2023. godine iznosio je 42,02 miliona eura, a na kraju 2022. godine 25,04 miliona eura. Takođe, na osnovu procjene prihoda i rashoda za naredni trogodišnji period, očekuje se da će CGES nastaviti da posluje sa pozitivnim rezultatom.

Takođe, u skladu sa članom 54 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, CGES, kao korisnik garancije, u obavezi je da uplati naknadu za rizik u visini od 0,5% od iznosa garancije.